

Методичні рекомендації щодо написання реферату для вступу до аспірантури СумДПУ імені А.С. Макаренка

Вступник до аспірантури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка повинен мати відповідний рівень теоретичних знань та вміти застосовувати отримані знання у наукових дослідженнях фундаментального та прикладного характеру з використанням сучасних інформаційних технологій.

Претендент до вступу до аспірантури готує реферат відповідно до обраної наукової спеціальності. Мета реферату – довести, що вступник володіє необхідними теоретичними і практичними знаннями з обраного напрямку наукової діяльності.

Вступник до аспірантури повинен мати достатній рівень знань та навичок, необхідних для початку власних наукових досліджень, тому при написанні реферату йому необхідно:

- довести високий рівень своїх знань з обраної наукової спеціальності;
- продемонструвати схильність до самостійного аналізу фундаментальних та прикладних наукових проблем;
- сформулювати та обґрунтувати вихідні наукові положення та ідеї, що будуть покладені в основу майбутнього дослідження.

Реферат повинен носити характер творчої самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу не повинен обмежуватися лише описовим підходом до розкриття обраної теми, а також має відображати авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору на можливі варіанти її вирішення.

У рефераті мають бути сформульовані та обґрунтовані наукові положення, що будуть покладені в основу майбутньої дисертації, сукупність яких можна кваліфікувати як елементи нової ідеї або теоретичне обґрунтування питання, що матиме наукове чи практичне значення. Реферат має висвітлити уміння вступника до аспірантури генерувати нові ідеї, розраховані на близьку або далеку перспективу, та нахил до самостійного проведення досліджень.

Тема реферату обирається вступником самостійно (за погодженням з керівником проектної групи відповідної спеціальності (гарантом освітньо-наукової програми)).

Реферат оцінюється керівником проектної групи. Оцінювання реферату відбувається не за чотирибальною шкалою, а у вигляді висновку щодо рекомендації (або не рекомендації) вступника до аспірантури.

У випадку, якщо поданий реферат не дає підстав рекомендувати претендента до вступу в аспірантуру, він (претендент) не допускається до вступних іспитів.

Реферат з обраної наукової спеціальності вступник повинен подати (у зброшурованому вигляді) разом з іншими документами, передбаченими правилами прийому до аспірантури, у зазначений правилами прийому термін.

Реферат для вступу до аспірантури – це наукова робота, яка містить вичерпну систематизовану інформацію за обраною темою (від 15 до 20 друкованих сторінок формату А4) і передбачає виклад матеріалу на основі спеціально підібраних джерел та самостійно проведеного дослідження.

Загальні вимоги

- чіткість та логічна послідовність викладу матеріалу;
- переконливість аргументації;
- стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення;
- обґрунтованість висновків та пропозицій щодо проведення досліджень у майбутній кандидатській дисертації.

У рефераті повинні бути відображеними

- актуальність тематики дослідження, місце досліджуваної проблеми у сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі, відповідність теми сучасному стану науки й техніки;
- обґрунтування обраного напрямку досліджень, методів розв'язування задачі та їх порівняльна оцінка у вітчизняній і зарубіжній науці;

- аналіз та узагальнення існуючих результатів;
- розробка загальної методики проведення досліджень, як на етапі підготовки реферату, так і методики, яка буде в подальшому використовуватися у майбутньому дослідженні;
- обґрунтування необхідності проведення експериментальних досліджень, принцип дії розроблених програм, характеристики цих програм, оцінка похибок розрахунків,
- оцінка рівня повноти розв'язання поставленої задачі;
- елементи новизни та практична цінність передбачуваної роботи.

Структура реферату

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- суть реферату (основна частина);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Загальні правила оформлення реферату

Реферат повинен бути надрукований за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм). Роботу друкують через *півтора міжрядкових інтервали* за умови рівномірного її заповнення. Бажано використовувати шрифти текстового редактора Word (шрифт Times New Roman кегль 14).

Текст роботи друкують, дотримуючись таких *розмірів берегів*:

- лівий – 30 мм,
- верхній і нижній – 20 мм,
- правий – 10 мм.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше, ніж два рядки.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, пункту у нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи, підрозділи та пункти.

Розділи та підрозділи роботи повинні мати заголовки. Пункти можуть мати заголовки. Заголовки структурних частин роботи і заголовки розділів слід розташовувати посередині рядка та друкувати великими літерами без крапки у кінці, не підкреслюючи. Заголовки підрозділів і пунктів роботи слід починати з абзацного відступу і друкувати малими літерами (крім першої великої), не підкреслюючи, без крапки у кінці. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою.

Новий розділ та кожен структурну частину треба починати з нової сторінки.

Назви установ, організацій, фірм, програмних засобів, прізвища та інші власні назви у тексті роботи наводять мовою оригіналу. Допускається транслітерувати власні назви й наводити назви організацій у перекладі на мову роботи, додаючи (при першій згадці) оригінальну назву.

Нумерація сторінок реферату

Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами без знака №, дотримуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Титульний аркуш (перша сторінка роботи) включають до загальної нумерації сторінок роботи, але на ньому номер сторінки не проставляють, на наступних сторінках номер сторінки зазначають у правому верхньому куті сторінки без крапки у кінці.

Такі структурні частини, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ».

Нумерація розділів, підрозділів, пунктів

Розділи, підрозділи, пункти роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію у межах викладу суті роботи. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять (наприклад: РОЗДІЛ 1), потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Після номера підрозділу теж має стояти крапка, наприклад: 2.3. (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти повинні мати порядкову нумерацію у межах кожного підрозділу. Номер пункту складають із номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту також ставлять крапку, наприклад: 1.3.2. (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Загальні правила цитування

Текст реферату може включати:

- посилання, відзначені лапками та індексом посилання на джерело з точними вихідними даними;
- посилання, переказані власними словами автора реферату (без лапок), але проіндексовані також, із точним зазначенням джерела цитування.

Цитування повинно бути повним, допускається пропуск слів, речень, абзаців без перекручення авторського тексту. Випущений текст замінюється трьома крапками. Розділовий знак, що стояв перед пропущеним знаком, не зберігається. Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело. При непрямому цитуванні (переказі) слід бути гранично точним у викладі думок автора і давати відповідні посилання на джерело. Якщо використовують відомості, матеріали з джерел із великою кількістю сторінок, то у посиланні

необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання у роботі, наприклад [27, с. 45].

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Список використаних джерел слід розміщувати одним із таких способів: в порядку появи посилань в тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема, потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна отримати за Національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Критерії оцінювання реферату

Оцінка реферату, що надається керівником проектної групи (гарантом освітньо-наукової програми) та погоджується з членами предметної комісії з відповідної спеціальності, має об'єктивно встановити, наскільки повно і глибоко використані вступником до аспірантури наукові джерела у висвітленні теми дослідження; вміння автора ставити проблему, обґрунтовувати її наукове і соціальне значення, а також розуміння автором співвідношення між реальною проблемою та рівнем її концептуальності. Крім цього, оцінюється повнота авторського висвітлення використаних джерел під кутом зору тієї проблеми, яка буде покладена в основу майбутньої дисертаційної роботи, глибина порівняльного аналізу стану досліджуваної проблеми у вітчизняній та зарубіжній літературі, володіння методами збирання та інтерпретації емпіричної інформації; самостійність роботи, її грамотність та оригінальність в осмисленні матеріалу; обґрунтованість поданих висновків. Обов'язково необхідно вказати про рекомендацію вступника до аспірантури.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

Інститут (Факультет) _____

Кафедра _____

РЕФЕРАТ
для вступу в аспірантуру

за спеціальністю _____

шифр та назва

освітньо-наукова програма _____

назва

на тему: _____

Виконав:

П.І.Б.